

Locuint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

e in

Strat'a tragatoriului (Lá-
vászutoka), Nr. 5.

Scrisorile nebraucate nu se voru
primi, decata numai de la corespun-
dinti regulari ai „Federatiunii.”
Articlii, tramisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 6 „ „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romani'a:

pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru Inscritiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taca tim-
brale pentru fiesce-care publica-
tiune separatu. In loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu exemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la Diurnulu politicu

„FEDERATIUNEA“

pre Cursulu Anului MDCCCLXXI.

Conditiiunile remanu cellea vechie. Diurnulu va urma,
ca mainainte, a essi de trei ori in septemana: Mercuri-a,
Vineri-a si Dominec'a, totu-de-un'a demineti'a. Pretulu e
cunoscutu:

Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.

„ 6 „ „ . . . 6 „ „ „

„ annulu intregu . . . 12 „ „ „

Pentru Romani'a si tierrele straine:

Pre trei lune . . . 8 lei n. = 8 franci.

„ 6 „ „ . . . 16 „ „ = 16 „

„ annulu intregu . . . 30 „ „ = 30 „

Invetiatoriloru satesci — addeverindu lips'a mediu-
loceloru — se va dá, si pre viitoriu, cu pretulu scadiutu,
adea pre 3 lune 2 fl. v. a., pre 6 lune 4 fl. v. a., pre
annulu intregu 8 fl. v. a. Gratificatiunile se facu numai
celoru lipsiti de tote mediu-locele materiale, precum s'a
urmatu si pana acum d'in partea nostra.

Tramitera baniloru de prenumeratiune prin avise
postale este cu multu mai indemana si cu mai pucine
spese decatu prin epistole; deci colele de subscriptiune
tiparite, — cari le intrebuintiasemu pana acum, mai alesu
pentru collectanti, — au devenitu, intru adeveru, de
prisosu. Prin urmare, ni luamu libertatea de a rogá pre
OO. nostri cetitori, ca se binevoiesca a se prenumera prin
avisele postale, unde se pote, era unde acesta indemanare
lipsesce, a tramite banii in epistole francate. — *Collectan-
tiloru*, cari voru binevoi a se insarcina cu adunarea pre-
numerantiloru, se dá, ca si in trecutu, de la siette essem-
plarie, unulu gratificatiune, seu pretulu respund. Numele,
post'a ultima, locuint'a, etc. a se scrie legibilu. — *Recla-
mationile* a se face in epistole deschise (nesigillate) si ne-
francate. Acesta o repetimu intru adinsu, ca-ce totu se
mai intempla, de unii d'intre OO. cetitorii nostri reclama
in epistole sigillate, facundu spese netrebuintiose.

*Din omnia'sa serbatoriloru catholiciloru, nume-
rulu prossimu alu diurnulului nostru va aparé numai
vineri-a venitoria.*
Redactiunea.

Catra OO. cetitori ai „Federatiunei“.

In urm'a sentintiei tribunalului de pressa
pestanu, dto 29. novembre, aprobata si prin deci-
siunea Curtei de Cassatiune, dto 15. decemvre an.
c., Nr. 13,096, prin carea fui condamnatu, ca re-
dactoru respundietoriu alu acestui diurnalu, la
unu arestu de diece lune si la una amenda de
500 fl. v. a. etc., diurnulu „Federatiunea“, incependu
de la numerulu seu de asta-di, in intieselulu le-
giloru de pressa, nu mai pote aparé sub respun-
sabilitatea mea, ci, pana la esirea Dlui Alesandru
Romanu d'in arestulu seu politicu, „Federatiunea“
va continua a aparé sub respunsabilitatea Dlui
Dr. Iosifu Hodosiu, nume cunoscutu to-
turatoru romaniloru.

Luandu-mi remasu bunu de la OO. cetitori
ai „Federatiunei“, nu potu a inneca in mine sen-
tiementulu de cea mai profunda recunoscintia ce
detorescu toturatoru acelor-a, cari mi-au inlesnit
pre poterniculu loru concursu greu'a sarcina sub
tempulu, in care conducerea acestui diurnalu fu
incredintiata debileloru mele facultati.

Rogu, in fine, pre OO. Cetitori ai „Federa-
tiunei“ ca, incatu n'am potutu corespunde juste-
loru loru acceptari, — ce'a ce recunosc eu in-
sami celu d'antaiu, — se bine voiesca a me escusa.
D'altminte-a, ori candu si ori unde, me voiú sentí
fericitu, daca voiú poté contribuí catu de putínu,
dupa pre-modestele mele poteri, la realisarea aspi-
ratiuniloru nostre nationali.

Ionu Porutiu.

Pre candu editorulu-proprietariu alu acestui
diurnalu, dlu si amicu meu Alessandru Ro-
manu suferé acum mai bine de 11. lune in
arestulu ungurescu d'in Vatiu; pre candu nu mai
pucinu amicu alu meu, dlu Ionu Porutiu,
acum ex-redactorele acestui diurnalu, sta la pra-
gulu acelu-a-si arestu: io, la invitariile loru ami-
cabili, mi-am tienutu de detorintia publica, a lua
a supra mea sarcina de a redacta acesta foia, si
totu-o-data responsabilitatea impreunata cu redac-
tiunea.

Me voiú sentí fericitu, daca in timpul scurtu,
catu voiú ave onore de a fi redactorele diurnalu-
lui „Federatiunea“, voiú poté satisfacé acceptari-
loru publice, si interesulu cu care publiculu s'a
portatu si pana acum facia cu acestu diurnalu.

Devisa mea este: „Sum romanu“, si ca
romanu voiú se sustienu inviolabilitatea drepturi-
loru patriei, natiunei si limbei mele romane.

Patria, natiune si limba, este stendardulu tri-
coloru sub care am luptatu pana acum; sub
acestu stendardu voiú lupta si pre viitoriu, pana
dile voiú ave.

Rogu pre toti romanii, ca se-mi dee adjuto-
riulu loru spiritualu.

Dr. Ios. Hodosiu.

Pest'a, 24 12. dec. 1870.

„Marea natiune“, francesii, fratii nostri, con-
tinua cu vigore lupta „natiunale“ contra invaso-
riloru straini, cari cu terore si vandalismu demnu
de originea si natura loru, calca si devastedia pa-
tri'a culturei si civilizatiunei. Dicemu „lupta na-
tiunale“; ca-ci pentru ce alta si-versa francesii
seumpu sangele loru, daca nu pentru natiunea
loru, pentru „marea natiune“, si pentru limba
loru, limba lunei? Si candu ei lupta pentru na-
tiunea si limba loru, atunci lupta si pentru liber-
tatea celorlalte natiuni, si pentru emancipatiunea
si cultura celorlalte limbe, fia chiar si a invaso-
riloru loru. Generosa si mare natiune.

Chiar ne vine scirea, ca inaintea Parisului
s'a reinceptu lupta, dupa ce de la 2. decemvre
nu se mai facuse nici-o operatiune militare sub
muri cetatii eterne. De aci se pote vedé, ce pu-
cina importantia pote ave ce'a ce se suna de cu-
rendu, ca era-si ar' fi inceputu negociatiuni de ar-
mistitiu pentru a prepará si a se concludé pace
intre partile beligeranti. De candu negociatiunile
lui Thiers n'au potutu ave nici-unu resultatu,
de atunci „invingatorii“ sunt, cari vorbesu seu
latiescu faime de negociatiuni. Francesii voru ne-
gotia, candu „invingatorii“ voru merita.

Dupa o depesia d'in Londra, sesiunea par-
lamentului britanicu se va deschide la 1. febr.
1871., si intre primele propositiuni ale cabinetu-
lui, va fi ceea pentru inmultirea efectivulu mili-
tietii si marinei. Prospectu de pace!

Cortesii constituantii ai Spaniei grabescu catra
finitulu esistentiei loru. Regele, odata instalatu,
cortesii se potu duce catra casa, nu mai au ni-
micu de lucru, dar' si viet'a loru a incetatu.
Vomu mai ave dar', inca unu capu incoronatu!

Itali'a si-continua marea opera a unitatii, si
papa „infalibilulu“ va incepe a crede in falibili-
tatea sa.

Diurnalele de Vien'a se ocupa multu de pros-
sim'a incoronatiune a imperatului Germaniei. Pre
noi nu ne importa coronatiunile de regi si impe-
rati. Noi dorimu si luptamu pentru incoronarea
libertatiloru si unitatiloru nationali. Diurnalele de
Vien'a ar' face mai bine, daca ar' staru ca
Austri'a se adopte o sistema intr'adeveru de pro-
gressu si liberale; atunci Prussia in scurtu ar'
scapa d'in mana tote rezultatele sangerosulu res-
belu de acumu. Solocitudinea cu care se puse in
scena la Versalia acea comedia grandiosa de in-
trunirea principiloru germani. ar'eta in destulu, ca
regele Prussiei si cancelariulu seu n'au nici cea
mai pucina intentiune de a respecta opiniunea
publica germana; politic'a „sangelui si a fierului“,
va remane totu-de-un'a catechismulu regelui „te-

metoriu de domnediu“ si alu cancelariulu seu.
Catu va dura acesta? vedea politicii austriaci si
magiari.

Fondulu nationale romanu.

Dupa aparerea pronunciamentulu d'in Blasiu,
ni luasemu ocaziune de a areta, ce intetitoria si
neaperata este trebuint'a, ca partid'a nostra nati-
onale se se organizeze inainte de tote inlainturulu
seu, se imparta intielectiesce agendele si rolele, se
si-alaga si desemne membrii de incredere in tote
partile si anghurile romanesci, scl., daca vre se
luere mai cu succesu intru inaintarea causei si
preste totu a intereselor nostre nationali-politice.
Atunci ne-amu fostu provocatu la cunoscut'a as-
sioma, ca in ori-ce tiera si societate „cea mai
buna politica esterna este se
duci o buna politica interna;
amu fostu prognosticatu ca, neurmandu noi assio-
mei citate si neorganisandu-ne mai in prima in
sinulu partitei si alu corpulu nostru nationalu,
pentru-ca tota miscarea produsa de capi se rev-
breze potinte pana in celu d'in urma membru alu
acelui corpu, — cu unu cuventu ca, nefacundu
acesta, tote nesuintiele si sbuciumarile nostre voru
fi in ventu si fara vre-unu altu resultatu, decatu
a inainta descuragiarea intre noi si a ne dá de
golu nepotint'a in faci'a adversariloru inganfati.

Temerile si prevederile nostre de atunci, do-
rere, s'au implinitu. Intielegint'a romana a impro-
visatu momentosa Conferintia d'in Mercuri'a; dar'
lips'a de organizare a partidei nationali a facutu,
de unu singuru ucazu de alu lui voda P é c h y
a fostu de ajunsu, ca comitetulu nationalu asie-
diatu in acea Conferintia se se desface frumosielu
si se despara, ca-si candu nece n'ar' fi esiatu.
Totu in Conferintia mercuriana se proiectase nu
seiu ce memorandu catra imperatulu, au catra can-
celariulu imperiului, care inse pana in d'ia de
asta-di nu mai vediu lumina sorelui. Ce se vedi
inse? Romanii concepura ide'a, Boemii o folosira
si esecutara, si asta-di comitele B e u s t se vede
necesitatu prin unu respunsu publicu a dá aten-
tiunea cuvenita vigorosei manifestari nationali
boeme, facuta prin memorandu. Mai incolo, cati-va
barbati de anima compusera mai anu in Turd'a
unu programu, ce a facutu ore-care sensatiune in
cercurile politice si dupa care luora adi sudu-slavii
in Laibach; dar' Romanii ore ce folosu au trasu
d'in elu? — Si asié altele, incepute tote cu
aventu si elanu pre-imbucuratori, dar', d'in lips'a
disciplinei de partida, parasite la calea diumetate.
Ce'a ce facemu bine in murgulu demanetiei, la
media-di lasamu se se desface, intocm'a ca pan-
di'a Penelopei, carea asiderea, diu'a tiesendu-se,
noptea er' se desfacea.

De atari proiecte si initiative bine incepute,
dar' reu terminate, se tiene si „f o n d u l u n a-
t i u n a l e r o m a n e s c u p e n t r u a f a-
c e r i p o l i t i c e“; si acestu-a e objectulu, pre
carele vomu de asta-data a-lu subleva si discute
pucentelu. Pentru-ce? Pentru-ca, daca nepasarea
ne inapoieza si retardeza, neintielegerea ni strica,
nedisciplinarea ne trage dunga preste calculi, apoi
seracl'a ne impedeza, „a p r i o r i“ ori-ce actiune
salutaria, ne asficsza tota activitatea. Seracl'a ne
tiene nemisicatu intr'unu locu, ca pre celu d'in po-
veste farmeculu.

Acesta impregiurare pre tristu-seriosa pentru
noi nici n'au trecutu-o cu vederea barbati nostri
conducatori. Inca Comitetulu Conferintieloru nos-
tre d'in 1860—61 se insemase de ore-care fondu
nationalu romanu, destinatulu pentru suportarea spe-
seloru cauzate in afaceri politice; restulu lui de
vre-o 250 fl., de nu ne insielamu, se strapuse
de catra fostulu presiedintulu alu Comitetulu in casa
si grigea Asociatiunei romane transilvane. La con-
ferintia d'in Mercuri'a asiderea spunu, ca se se
fia facutu o colecta pentru unu asemine scopu.
Mai cu sema inse ni aducemu in estu respectu
a minte de frumosulu si insufletoriulu apelu alu
pre stimatulu barbatu alu natiunii, D. Elia Ma-

... a r i u, ce-lu emise, pareni-se, dupa convorbirile d'in Turd'a si care, pre-cum suntemu informati, n'a ramasu nici decatu fara rezultat, asié câtu, intre contribuitori, sè se afle unii insemnati si cu sume considerabili de câte 40 galbeni. Unde sunt inse si ce s'a facutu pâna in prezinte cu acei bani? La ce suma s'au urcatu? Cum si de cine se manipuleza? Facutu-s'au ce-va pasi, spre a se dá socotela publica si a se publicá numele marinimosiloru contribuitori?...

Departa sè fia de noi a pune aici aceste si asemeni întrebări cu perfidulu scopu, de a suspitiuná macarú câtu e negru sub unghia onestitatea vre-unui-a d'in barbati nostri anteluptatori. Noi, cu câtu i avemu mai rari, cu atâtu mai mare incredere si reverintia nutrimu si trebuie sè nutrimu câtra dinsi, prè-bine sciendu, câtu de multe si nespuse sacrificie aducu ei causei nationale nu numai prin grigile, lucrulu si trepadările de di si nopte, ci si chiaru prin pung'a loru propria. Scopulu acestoru siruri este numai a aflá starea de fatia a lucrului, a rescí, daca nu cum-va si acelu prè-folositoriu si laudabilu inceputu a remasu mai tardu balta, ca multe alte idee si motiuni de ale nostre. Noi cesti-a, ce ne numeramu între „dii minorum gentium“, ne amu bucurá forte, candu proiectulu si si inceputulu fondu nationalu pentru afaceri politice n'ar' fi remasu in realitate numai litera morta, si amu fi gat'a totu-de-un'a a contribuí, d'in candu in candu, cu obolulu nostru spre marirea si immultirea lui, cãci bine vedemu, ce mare pedeca ni este defectulu lui pre totu pasulu încordárilor nostre.

Cu tote aceste, dora lu ni se va luá in nume de reu observarea, ce cutezamu a-o face in generalu cã, cu câtu mai greu i cadu publiculu romanu feliurite colecte si contribui, ce dupa starea-i materiale prè midiloca le aduce destulu de adese pre altariulu natiunii si patriei romane: cu atâtu mai tare e in dreptu de a asceptá, ca acele contribui banali sè se si administre in modulu celu mai conscientiosu si mai pre susu de ori-ce banuila, prin urmare, ca respectivii sè nu pregete a dá despre d'insele ratiocinile regulate pre calea publicitatii. Acést'a cu atâtu mai vèrtosu, de-ora-ce numai pre calea acést'a vomu poté desceptá si nutrí d'in ce in ce mai tare in poporulu nostru spiritulu de sacrificare pentru scopuri publice, ce ni face lipsa; la d'in contr'a, purcediendu totu pre calea manipulării de pâna acum a unoru fonduri romane, avemu totu cuventulu de a ne teme, ca nu cum-va locul zelului de sacrificare sè lu ocupe si in animele celoru buní unu indiferentismu rece si nedoriu.

Speramu drept'ace'a, ca sirurile prezinti voru fi de câtra respectivii cu ace'a banavointia primite, cu carea se si scrisera. Atunci nu ne indoi-mu, ca ele voru contribuí câtu de câtu spre a miscá inaint: prè-importantulu objectu d'in stadiulu, in care va fi stagnandu elu asta di. Fondulu cestiunatu, repetim, va sè ne usioreze nespusu de multu, va sè dea aripe toturoru pasiloru nostri, ce i vomu întreprinde spre disciplinarea nostra, spre aperiarea santei cause nationale prin deputatiuni pre la locurile mai inalte si pre calea brosiureloru si a diuartisticeii in fatia Europei. — Fondulu cestiunatu ni este necesariu ca pana de tote dílele. Sè-lu ceremu dara, ca-si pre acést'a, si sè cautamu a ni-lu creá cu totu adinsulu.

Pre Somesulu-Mare, in dec. 1870.

—tatu.

De pre campulu resbelului.

Relativu la miscarea armatei franceze, comandata de generalulu Chaney, nu avemu inca neci acum'a sciri positive. Ce'a ce se scie e cã, in urm'a lovirei gloriose d'in 10. dec., intemplata intre Beaugency si St. Laurent-des Bois, armat'a franceza s'a pasu in miscare pre drumulu ce conduce dela Vendome spre Le Mans, fara ca prusii sè fia sciutu ce-va la inceputu despre acést'a miscare a ei, de-ora-ce buletinele loru anuciáu, cã armat'a franceza de la Loir'a s'a retrasu pre neasceptate la Tours. Inse generalulu Chaney statiuná in tempulu acelu-a pre tiermurulu stangu alu fluviului Loir'a, lini'a cea mai scurta de impregnare cu Le Mans, si fù descoperitu aici de prusi numai in 16. dec. Dupa ace'a numitulu generalu si intepù retragerea, se intielege cã între loviri continue ale arrièregardei sale cu avangardele prusesci. Arip'a dreapta a grosulu armatei nemtiesci se aflá in 19. dec. la Drone, centrulu la Epuisay, si arip'a stanga la Chateau-Renault.

Cu privire la lupt'a de la Nuits, primiramu d'in Dijon, cu datulu 20. dec., urmatoriele sciri detaiate: „Brigad'a prima si a dou'a a bavaresiloru avù, in 18. l. c., la Nuits una lupta forte

veheminta inse gloriosa, carea durá cinci ore. Inimiculu avù in lupta done legiuni d'in Lyon, regimentulu 32. si 57., garde mobile si francitireuri, 18 tunuri si aproape la 20.000 fetiori, sub comand'a generalulu Cramer. Elu se aperá in pusetiunile sale cele tari cu energia forte mare si, dupa ocuparea cetatii Nuits, carea urmá la murgitulu se'ei, se retrase spre sudu. Bravur'a trupeloru nostre (ale nemtiloru) fù excelinta. Dorere, perderile nostre sunt forte mari, si a nume ele se urca la 13 oficieri morti; 29 raniti, între cari se afla si generalulu Glümer; principele Wilhelmu e usioru ranitu; éra d'entre fetiori amu perdu 700 morti si raniti. Inimiculu (francesii) perdù una multime de oficieri si preste 1000 fetiori morti si raniti pre cum si 16 oficieri si 700 prisionieri nevulnerati. Amu ocupatu unu depositu mare cu munitiune pentru pusce, 3 cara cu munitiune si una multime de pusce.“

Dupa scirile d'in Versailles, colonele d'in arip'a stanga a armatei nemtiesci de la Loir'a si-au luat mersulu in 20. dec. spre Tours, éra colonele d'in arip'a dreapta spre Le Mans. Totu scirile mai susu indicate comunica, cã pre drumulu de la Orléans pâna la Blois se afla mai bine de 6000 francesi vulnerati, parasi de armat'a loru, fara neci unu ajutoriu medicalu. — Acést'a scire d'in urma nu este neci mai multu, neci mai putienu, decatu una notitia malitiosa a nemtiloru, adausa buletinulu de mai susu cu scopu d'a innegrí inaintea lumei armat'a si pre conducutorii francesi, cãci armat'a franceza porta resbelu in patri'a sa, si asié si-pote incredintá liniscita morbosii si ranitii compatriotiloru sèi, fara ca sè mai aiba trebuintia a se ingrigí de medici pentru ei.

Dupa unu telegramu d'in Versailles, datatu d'in 20. dec. prusii tramisera la Nanteuil 10,000 fetiori, d'in cauza cã francesii voiescu a atacá depositulu de acolo, provediutu cu proviantu si munitiune. — Alte sciri venite d'in Versailles, in 21. dec., comunica: „Trei divisiuni d'in garnison'a d'in Parisu atacara asta-di, inainte de média-di, frontulu corpului de garda si alu corpului 12. de armata, inse dupa una lupta de mai multe ore, la carea participá mai alesu artilleria, ataculu fù respinsu. Perderile nu sunt mari.“

Unu telegramu prusescu d'in Versailles, datatu d'in 21. dec., comunica: „Voigts Rheetz respinse in 20. l. c. aproape la 6000 garde mobile de la Moanoie spre Tours. Generalulu Goltz surprinse pre inamicu la Langres in patru cantonamente. In respinse spre nordu si fachu 50 de prisionieri.“

Dupa scirile franceze d'in Bordeaux in tinentulu cetatii Tours carea e amenintata forte tare d'in partea de câtra Vendome. se intemplara in 20. dec. mai multe lupte. Prusii continua a fortificá cetatea Bourgheroulde, in Normandi'a. Mai multe colone mici de cavalleria, cari voiau a strică lini'a telegrafica la Monforts, fure imprasiate de gardele mobile ale francesiloru. La Nuits s'a intemplatu una lupta noua, inse detaiurile de spre ea lipsescu inca. — Generalulu Chaney a sositu cu armat'a sa in Le Mans. — Ministrulu Gambetta a parasitu cetatea Bourges si s'a dusu la armata.

Dupa unu telegramu d'in Bordeaux, datatu d'in 22. dec., situatiunea d'in Parisu e forte buna; operatiunile contr'a prusiloru au inceputu de nouu, ieri demanetia, si anume lupt'a de artilleria a fostu favoritoria pentru francesi. Villa Evrard si Maison Blanche fure ocupate de generalulu Vinoy; Ducrot lupta in directiune spre Drancy. — Altu telegramu oficialu d'in Bordeaux, datatu d'in 22. decembrie, comunica: „Tours, 21. dec. Inimiculu a sositu asta-di demanetia prè colina ce domina preste Pont-Pierre si a inceputu una canonada vehementa contr'a cetatii; mai multe persone devenira victimele granatelor, ce cadeau pre strade. Dupa ce se radică bandier'a parlamentara, primariulu merse la inamicu sè esopere incetarea canonadei. Inimiculu n'a intratu inse in cetate, ci ascepta restulu trupeloru si pre generalu.“

Camer'a reprezentantiloru Ungariei.

Siedinti'a de la 21. dec.

Vice-presiedintele Stefanu Bittó deschide siedinti'a de asta-di a camerei reprezentantiloru la una ora d. m. D'in partea guvernului au fostu de facia ministrii: c. Iuliu Andrassy, Carolu Kerkápoly, Stefanu Gorove, Balt. Horváth, b. Ios. Eötvös si Colom. Bedekovics.

Dupa verificarea procesulu verbalu alu siedintiei d'in urma, presiedintele anuncia mai multe petitiuni, cari se transmitu comisiunei petitiunarie.

Paulu Ordódy relateza, cã comisiunea verificatoria a verificatu alegerea deputatulu croatu Iuliu Jelacsics. — Se imparté in sectiunea a cinci-a.

Sucependu-se ordinea dílei, se citescu a trei-a ora si primescu definitivu proiectele de legi despre monopolulu de tabacu si despre indemnitatea guvernului. — Se voru tramite camerei magnatiloru d'imprenna cu partea procesulu verbalu referitoria la proiectele de legi d'in cestiune, carea se verificá numai decatu.

Presiedintele comunica dupa ace'a, cã pâna la anululu nouu nu se va mai submite neci unu objectu in desbaterea meritoria a camerei, ci se voru tiené numai siedintie scurte pentru deliberarea formalitatiloru. (Aprobare.)

Siedinti'a se inchiaia la 1¹ d. m.

Siedinti'a de la 22. dec.

Siedinti'a se deschide la una ora d. m., sub presiedinti'a vice-presiedinteli Stefanu Bittó. D'in partea guvernului a fostu de facia ministrulu Carolu Kerkápoly.

Dupa verificarea procesulu verbalu alu siedintiei precedente, c. Albertu Apponyi presinta nunciulu camerei magnatiloru, conformu carni-a magnatii au adoptatu, fara modificatiune, proiectele de legi: despre bulevardulu pestanu, dările direct, monopolulu de tabacu si despre indemnitatea guvernului. — Se voru asterne Majest. Sale spre sanctiunare.

Dupa presintarea mai multoru petitiuni, cari se transmitu comisiunei petitiunarie, presiedintele aduce la cunoscinti'a camerei, cã pâna la anululu nouu se va mai tiené numai una siedinti'a, in carea se voru publicá legile sanctionate de Majest. Sa.

Dupa ace'a se autentice: procesulu verbalu alu siedintiei de asta-di, si cu acést'a siedinti'a se inchiaia la 1¹ d. m. Siedinti'a venitoria se va tiené in 10. ianuaru, 1871.

Fara de banca nationala-populare de creditu cu filiale, ajungemu toti la sapa de lemn.

De langa Somesiu, 6. dec. 1870.

De unu tempu incoce, caletorindu mai prin tote partile Transilvaniei si Ungariei, am aflatu, cã poporulu romanu seracesce pre di ce merge; vedu cu multa dorere, cã inteliginti'a nostra, pâna'acum'a, n'a facutu nece unu pasiu in interesulu materiale alu poporulu nostru Romanu, si me temu cã, daca vomu fi si in venitoriu cu atâta ne-pasare ca si pâna'acum'a, pamentulu, ce poporulu nostru lu posiede inca asta-di, va trece in mâne straine; si apoi scim, cã celu ce nu are pamentu, nu are nece patria; atunci vomu fi mai multu decatu asta-di priviti ca straini in patria ingrasiata, de nenumerate ori, cu sangele parintiloru si protoparentiloru nostri. Mi ieu dara libertatea, in interesulu starei materiale a poporulu nostru, a atrage atentiunea barbatiloru nostri ca, dupa-ce in cele politico-nationali suntemu atâtu de nefericiti, sè incepa cu ide'a infintiarei unei bance populare de creditu cu filiale prin comitate, districte si scaune, ca sè scapamu d'in ghiarele usurariloru. Indesiertu vomu incepe cu idee mari, precum: academia, teatru nationalu, scole gimnasiali, de comerciu si industria, daca nu ne ingrigim si de bunastarea materiale a poporulu nostru; ideele frumose si salutare voru remané pentru totu-de-un'a numai idee, daca nu avemu mediu-loce materiali a le poté infintiá. Fara avere, nu va insintá nece cultur'a nostra nationala, si unde ru este cultura nationala, nu va fi nece vietia politica-nationala, si, in urma, dupa-ce vedemu mai alesu si intentiunile periculoase ale inimiciloru nostri seculari, nu ni va remané alta-ce decatu ca, d'in lips'a starei materiale a poporulu nostru, parte sè devenim sclavi ai statului, parte sè devenim éra-si jobagi ai aristocratiei magiare si a evreilor.

Cu indulgentia OO. cetitori, voiu sè aretu in scurtu, cum va deveni partea cea mai mare a poporulu nostru iobagii evreilor.

Unulu d'entre medii-locele cele mai degiositorie cari se afla in mânele evreilor, este beutur'a. Prè bine scim urmările cele triste ale beuturii; adaugu inca aci, cã de unu tempu evreii s'au immultitu de minune, d. e., in Marmati'a, in comun'a Visieulu-de-susu, între 2700 suflete sunt 1300 evrei; in comun'a Borsia sunt la 2000, in comun'a Strimtur'a preste 600, si asié mai departe, in câtu pre totu omulu nepreocupatu lu punu la cugeto seriose periclele, de cari este amenintatu poporulu nostru atâtu in prezentu, câtu, mai alesu, pre venitoriu, cãci vedemu d'in esperiintia, cã evreii, in tempu de unu anu, duoi, desí au fostu goli ca napula, candu au intratu in vr'una comuna romana, devinu proprietari de pamenturi, caus'a acestui reu este cã tieranulu romanu necultu bè fara cumpetu si se face detoriu câte cu 20—30 pâna la 50 fl, la anu, neavendu de unde imprumutá decatu éra de la evrei ori alti usurari mari. Si unde duce acést'a? Eu sciu casuri destule, cã bietulu omu a imprumutatu 24 fl., dupa cari a solvit pre tota lum'a usura 2 fl. 40 cr., si asié pentru unu anu 28 fl. 80 cr., prin urmare cu finea anului, in locu de 24 fl., a debutu sè solvésca 52 fl. 80 cr., si, in tempu de 2—3 ani, mos'a bietului romanu devine instrainata d'in cauza, cã nu a avutu de unde sè imprumute bani cu 8 séu 10%, ci numai cu 40 séu 80%. Daca amu

fi avutu noi banca generala de creditu cu filiale, câte mii de jugere de pamentu amu avé noi asta-di mai multu!

Asin poté aduce esemple nenumerate d'in mai multe comune, unde evreii dispunu pân'acuma de 4—16 omeni, pre cari i-au desbracatu d'in tote, si acuma sunt iobagii loru.

Unii Domni cetitori voru cugetá, pote, cá este usioru a vorbi si serie, sè infintiamu banca de creditu cu filiale, dar' spre acestu scopu se postescu parale multe, si apoi unde sunt paralele? Respunsulu este usioru: banca populara de creditu potemu infintia emitendu actiuni; parale inca avemu destule, dar' nu le scimu intrebuintá pentru noi si binele nostru, ci numai pentru straini, — d. e., de câte dieci si sute de mii dispunu ore ordinariatele romane d'in Transilvani'a, Banatu, Ungari'a si Bucovin'a, afara de fondurile Babiane, Romantiane, etc., d'in cari partea cea mai mare sunt date pre la cassele de pastrare unguresci si sasesci, câte cu 4 si 5%₁₀. Apoi mérga câte unu bietu romanu a imprumutá; elu este respinsu totu-de-un'a; strainiloru se dau inse imprumuturi cu 8%₁₀ si apoi noi romanii suntemu siliti a imprumutá de la dinstii banii romanesi cu câte 50—100%₁₀.

Voru díce unii dora, cá nu se pote infintia una banca populara de creditu cu 2—3000 fl.; asié este, inse inainte de tote debue sè scimu, cá fondurile romanesi, cari se manipuleza prin romani, se urca la 1 milionu florini, afara de ale privatiloru romani, cari inca se potu pune pâna la 600 mii flori; daca nece atáta capitalu nu ni va fi destulu, atunci potemu fi siguri, cá una banca romanesca de creditu, bine organizata, va avé totu-de-un'a creditu la una banca d'in strainetate, de unde, fára greutate, va poté trage capitale cu 3 sèu 4%₁₀; ori, daca nu voimu a ne face de lucru cu strainii, — tocma cetii cá, in Romani'a, mai multi barbati, fára osebite de partide, vreu se infintiedie una banca generala sub numire de: *Dacia*, alu carei-a capitalu are in subscrierile de pân'acuma cifra de 2.000.000 franci, — sè ne punemu in contielegere cu acei barbati, si, fára de nece una greutate, cátu mai ingraaba amu poté salutá una institutu curatu nationalu si unu medilou, prin care amu scapá baramu in viitoriu d'a ne arunca in braciile usurariloru, cari ne ducu pre toti la sapa de lemn. Apoi, fia resiedinti'a baniei de creditu in Romani'a, fia in Transilvani'a, Banatu, Ungari'a ori Bucovin'a, este totu un'a, numai sè avemu banca de creditu populara.

Vine intrebarea, cine se iè initiativ'a? Eu nu voiu sè preocupu pre nimenea, ci credu, cá ar' fi mai cu efectu, daca in tote comitatele, districtele si scaunele, s'ar' tiené adunári de inteliginti, cu care ocaziune sè se aléga 2 sèu 4 barbati de incredere, si acesti-a sè se puna apoi in contielegere pentru a determiná, unde ar' fi mai cu scopu a conchiamá la una Conferintia pre barbati, cu anima si devotati binelui comunu, d'in Transilvani'a, Banatu, Ungari'a si Bucovin'a; eu credu, cá s'aru aduná d'in tote partile, vediendu necesitatea infintiarei unei banie de creditu; cu acé'a si ocaziune s'aru debate si modalitatea compunerii statutelor, cari sè fia corresponditorie starei nostre materiale.

Unu caletoriu.

Gherla, 18. dec. 1870

(Consistoriu plenar. — Comitatu comitatensu. — Senatu scolasticu comitatensu.)

Ordinariatulul gherlanu a convocatu pre 24 novembre a. c. consistoriu plenar, va sè díca pre toti asesorii locali si externi, cari au votu in siedintiele consistoriului diecesanu. Afara de asesorii locuitori in partile Ungariei d'intre cari forte putieni s'au infatsiatu, cei-l-alti toti au participatu la consultárele consistoriului. Acestu consistoriu, a carui-a convocare a fostu dorita si solicitata de toti credintiosii basericeii gr. cat. d'in dieces'a Gherlei, s'a ocupatu de cestiuni importante, si antume a indreptatu una reprezentatiune cátra Majestatea Sa Domnitorulu, in care se cere dreptulu de alegere pentru dieces'a Gherlei si, spre inaintarea acestei reprezentatiuni, a alesu una deputatiune de trei membri in persoanele Dloru Ștefanu Biltiu, canonicu, Demitriu Coroianu, vicariulu Silvaniei, si Alimpu Barbolovicu, v. archidiaconulu tractului Giulei. Acésta deputatiune se afla acum in Pest'a, unde se va nesuf a coresponde misiunei sale. Una a dou'a reprezentatiune, indreptata de consistoriulu plenariu Domnitorulu nostru, este in caus'a convocarei Congresului provincialu gr. cat., fiindu recercate si cele-l-alte ordinariate gr. cat., ca sè faca asemenea. Nu e de mai putiena importantia neci una alta decisiune a Consistoriului plenariu, prin carea s'au restituitu forurile protopopesi in cause matrimoniale si disciplinarié, cu restringerea inse ca, pentru delaturarea abuzuriloru posibili, sentintiele aduse de forurile protopopesi, ca instantia I., sè se subscerna Consistoriului diecesanu spre aprobare. Fiind-cá, in partile Ungariei, institutiunea foruriloru protopopesi nu a existatu inainte de incorporarea parochielor de acolo cátra dieces'a Gherlei, s'a provocatu protopopiatele ungurene a se dechiará, cá vreu a introduce si acolo institutiunea acésta? La casulu contrariu, Consistoriulu subalternu, alu carui-a presiedinte e vicariulu Marmatei, va resolví de

acum inainte ca instantia I. causele tienetorie de forurile protopopesi in Transilvani'a. Afara de acésta, Consistoriulu plenariu a mai vorbitu despre caus'a scoleloru confesiunale si despre tienerea unni sinodu diecesanu constatoriu d'in prenti si mireni, inse in acésta privintia nu a statoritu nemica. Pentru ce? Nu scimu.

In 12. dec., Comitatu comitatului Dabácei si-tienutu siedinti'a sa treilunaria, alu carei-a-objectu mai importantu a fostu intrebarea resiedintiei judecatoriei comitatului. — Scimu, cá comisiunea de 25 a dietei Ungariei, pentru comitatulu Dabácei nu a primitu de resiedintia cetatea Gherlei ei, in privintia judecatoréscá, comitatulu nostru devine impartitu intre judecatoriele Clusului, Desiului si Bistritiei. Procederea acésta a comisiunei de 25 a amaru aduncu pre toti locuitorii comitatului Dabácei; pre magiari, pentru cá de acum inainte Dabáca, in privintia judecatoréscá, ar' fi numai unu conceptu geograficu; pre romani, pentru cá cerourile adnessate Clusului, etc., prin comisiunea de 25, sunt in mai mare departare de judecatoriele noue decátu cum eráu de Gherl'a, si, afara de acésta, unu numeru frumosielu de inteliginti s'ar' departá d'in Gherl'a la organizatiunea cea noua, si asié, romanii d'in tempu in tempu aru deveni totu mai isolati unulu de altulu; armenii se amarescu, pentru cá legislatiunea nu dá judecatoria Gherlei, de-si ei (armenii) au fostu totu-de-un'a de a latorea cu magiarii, si de-si armenii oferescu localitati gratuite pentru judecatoria. Comitatu a decisu a se tramite Corpulu Legislativu una reprezentatiune, in care se roga, ca pentru comitatulu Dabácei sè se conceda una judecatoria cu resiedinti'a in Gherl'a. Afara de reprezentatiunea acésta, comitatu a alesu una deputatiune constatoria d'in trei membri, in persoanele DD. Iosifu Kety, consiliariu regiu si inspectoru scolasticu, Ios. Sombori, protonotariu, si Dr. Vasiliu Popu. Acésta deputatiune va merge, sub conducerea comitelui supremu, B. Danielu Bánffy, la Pest'a si va face toti pasii posibili la locurile competente pentru esoperarea unei judecatoriei pentru comitatulu Dabácei.

Dupa-ce s'au incheiatu siedintiele comitetului comitatensu, la 4 ore dupa media-di membrii senatului scolasticu s'au intrunitu in siedintia spre a se consultá despre starea scoleloru de pre teritoriulu comitatului Dabácei. D'in acésta siedinti'a am de a insemná, cá senatulu scolasticu a recunoscutu cá, dupa-ce in comitatulu Dabácei nu sunt scole comunale de statu, private, etc., acestu senatu nu are nemicu de lucru, fiindu cá statulu esericeze dreptulu sèu de inspectiune suprema fatia cu scolele confesiunale, singuru prin inspectoratul scolasticu. D'in acestu incidentu, mai oritate a membriloru senatulu a decisu ca, in una reprezentatiune indreptata cátra ministeriulu de culte si instructiune publica, sè faca atentu pre guvernulu cá, aflandu de trebuintia a propune dietei schimbarea legii scolastice d'in 1868, sè se dèe senatulu scolasticu comitatensu mai mare sfera de activitate.

Napocanu.

Romani'a.

Adunarea Deputatiloru.

Siedinti'a de la 30. novembre 1870.

Siedinti'a se deschide la una ora d. m.

Presiedinti'a dlui G. Costaforu, presiedinte, apoi a dlui Leca George, vice-presiedinte.

Se aproba sumarulu siedintiei precedinte. — Se citescu comunicárele ordinarié.

Presiedintele mentiuneza cá, in urm'a incetării d'in vietia a dlui I. Beldimanu, colegiulu se declara vacantu. Conformu votulu camerei, vice-presiedintele I. Florescu si cestorii au asistatu la acésta ceremonie funebra, de-si nu se vede in anitoru nimicu despre delegatiunea camerei. — Guvernulu declara, cá se va face rectificarea cure ita. — Se citece ordinea dllei. Presiedintele aduce aminte, cá comisiunile de pensiuni, comisiuni, etc., nu sunt inca alese.

D. Ministru de resbelu citece mesagiulu, prin care se inainteza proiectulu de lege pentru unu contingentu de 12,330 omeni d'in class'a anului 1871.

Se decide a se ascultá desvoltarea interpelării d. Agarici.

D. Agarici, luandu cuventulu, aréta, cá interpretarea legii de a platí patente pentru vite este pre largu facta de d. ministru de finantie. Proprietarii de mosie se impun la patente si pâna si locuitorii de prin sate sunt impusi. Candu a vediutu controlorii prin sate, a crediutu cá e una statistica, care se face. In urma, toti locuitorii, cari aveáu preste 50 oi, erau supusi la patenta. Acésta e una eroare de interpretare. Dsa citece legea pentru patente, prin care se specifica, cá proprietarii ce au, intretienu si ingrasia vite, nu potu fi supusi la patenta. In Moldov'a nu pote locuitorulu sè-si cultive tierin'a fára multe vite, multe oi, etc. Sunt proprietári apoi, unde nu se facu alte explotári de cátu de vite, alu caroru comerciu suplinesce agricultur'a. Ei bine, totu lumea a devenitu cu modulu acestu-a patentara in Moldov'a, arendasii, proprietarii, satenii. Arendasii plate-

scu dejá una patenta pentru profesiunea de arendasi; daca ar' fi sè mai platéscá si pentru vite, ar' fi sè fia supusi la 2 patente. Numai negociatorii de circi trebuescu supusi la plata de patente. — Acum remane a se vedé, ce se face cu cei de la cari s'au luat bani pentru patente.

D. C. Gradistenu, ministru de finantie, respunde cá, in virtutea legii de patente, se impun la patente negociatorii de vite, cei ce au turme, cei ce ingrasia vite, etc.

Unu referatu alu prefectulu de Ilfov aréta, cá sunt in comune una multime de locuitori ce facu negociu cu vitele. In urm'a acestorua, ministerulu a luat otarirea d'a se asimilá speculanti de vite cu cei ce au turme, si a se supune la tacsá de 100 lei; cei ce au preste 50 vite mice, se voru asimilá cu vendietorii de vite mari, si locuitorii ce au vite mice si putiene, voru fi aperati de plat'a de patente. Constatárele sunt deficele si cestiunea e delicata; nu se scie daca arendasiulu nu si pote rearendá mosfa si sè devina negociatorulu de vite. Mesurele acestea d-sa le-a gasitu luate si le-a manutienutu, cá-ci erau in avantagiulu fiscalu; daca inse camer'a crede d'in contr'a, n'are de cátu se dèe unu votu in sensu contrariu.

Se cere inchiderea discusiunii.

D. D. Tacu combate inchiderea discusiunii, cá-ci guvernulu a facutu calcári de lege, a estu d'in constitutiune printr'una interpretare arbitrará, si acum camer'a sè inchida discusiunea?

Discusiunea se continua.

D. Ovidu Rudenu opina, cá misiunea mandatariloru locuitoriloru este d'a miciorá dárele progresiste. Dá diferite relatii, si conchide a se votá desfiintarea acestorua dári pentru vite.

D. Ministru de finantie opina a se inchide discusiunea, cá-ci a intielesu spiritulu camerei: tote temerile camerei potu fi respite si va luá measurele necesarie, in urm'a unui votu. Cátu despre calcárele de lege cu care se amenintia, dsa nu e vinovatu, cá-ci measurele erau luate candu a venit. Aceste measure, anulu acestu-a nu se potu desfiintá, cá-ci s'ar' perturbá lucrárele ministeriulu de finantie.

Se citece una propunere d'a se trece la ordinea dllei, in urm'a explicáriloru date si a recunoscerii, cá interpretarea legii a fostu rea.

Presiedintele aréta, cá propunerea, fiindu privitoria la lucrári, trebue tramisa in sectiuni. — Ministru de finantie cere a se sterge d'in motiune cuventulu de „interpretare rea“, cá-ci ar' avé aerulu, cá dsa dá blamu fostiloru ministri.

Se citece una noua propunere ca urmare la acé'a a dlui Agarici, ca guvernulu sè despagubéscá pre cei de la cari s'au luat tacsé in modu ilegalu.

Dupa una discusiune de regulamentu, privitoria la motiunile de trecere la ordinea dllei motivatu, la care ièu parte dnii Leonu Eraclide, Costaforu — care sustiene cá prin motiunile propuse se voteza legi intregu de despagubiri, etc. si cá nu trebue, ca adunarea sè se precipite, si d. Ionu Campinenu, care sustiene sè se tramita propunerile la sectiuni, se cere d'in nouu inchiderea discusiunii.

D. Gr. Balanescu combate inchiderea discusiunii; d. C. Boierescu o sustiene.

D. N. Ionescu se mira, cum de se mai pune in indoiele, cá adunarea nu pote resolve una cestiune constitutiunale si de legalitate, ca cea de acum. Ministru declara, cá s'a calcatu legea, cá s'a luat bani de la locuitori pentru plat'a de patente pre vite, si, in faci'a acestorua declarári, sè nu oprimu noi pre ministru d'a nu mai calcá legea? Acestu cabinetu ne-a adusu in mesagiu cuvintele lui Montesquieu despre controlulu legiloru si despre aplicarea loru. Éta inse, cá acum amu surprinsu unu abusu de putere, facutu de cátra acestu cabinetu, continuatoriu alu unni abusu de putere precedinte. Cestiunii s'au despoiatu fára lege, fára dreptu de avere loru. Faptulu este brutale, si nu lu vomu opri? Finantie este stau reu, se díce... Scimu noi ce va sè díca acésta. Intielegu interpretare, controversa, dar' unde? In acésta cestiune practicata de 7 ani? Unu prefectu se preambila prin districtu si afla una materia imposabile!... Acestea sè se petreca d'incolo de Dunare, nu aci. Unu prefectu se preambila prin districtu, gasesce una materia de impusu, si de aci totu mecanismulu administrativu in miscare!!... D. ministru trebue sè fia alaturea cu noi intru a protestá in contr'a sistemii, ca subalternii sè conduca pre superiorii loru. Ministru nu nega faptul, cá s'au luat bani ilegale. — Se face interpelare si adi ce se díce? Cá legea de comtabilitate se opune a se restitui banii luati in contr'a legii. Dar' care lege de comtabilitate d'in lume prescrie pastrarea unor bani luati ilegale?

Agricultur'a trece de la plugaria la cultur'a vite-lor. Tierelu civilizate sunt nu cele ce facu numai agricultur'a, ci si comerciu de vite. Nu mai insistu in aceste apretári, cá-ci me temu, cá d. ministru de finantie mi-va díce cá i-facu cursu de economia politica. Ce trebue sè faca ministeriulu, ca sè satisfaca interesele locuitoriloru violate, opiniunea publica indignata, si legea calcata si despretuita? Sè faca a mende onorabile, ca unulu ce a luat asupr'a sa erorile predecesoriloru sèi. D. ministru

dă din capu. Adunarea ve va face inse să ve plecati capulu, dloru ministri. Nu vreti să ve supuneti, nu vreti să ve mai immuiati temperamentulu. Dar' atunci ce va dŃce Montesquieu? (Aplause). Insultati umbra illuŃtra a acestui mare legist si celebru cugestatoriu (aplause). D. ministru de financie e forte irritable si promptu in resolutiuni. Dar' candu resolutiunea e rea, de ce să nu vina să consulte a supra-i si pre reprezentantii natiunei si să-si marturisca eroarea, candu va fi eroare?

D-sa nu aproba de cătu una ordine de dŃ motivata: că adunarea impune ministrului să intre in legalitate, cu toate consecintiele sale. Vomu intimpină obstacule de temperamentu si formalități, acestea cu toate astea nu ne voru impedeacă d'a face pre d. ministru să intre in lege.

D. ministru de financie areta, că agasita dejă mesurile luate si, cum a vediatu că vinu plangeri, a cerutu lamuririle servitiului respectiv. N'a negatu faptul nici dlui Agarici, nici aci nu lu nega. N'a fostu desceptatu de nici una obiectiune: candu a vediatu plangeri, le-a satisfacutu. Unde sunt aci calcările de lege? — Deci conchide in sensulu d'a se amēnă cestiunea.

Siedinti'a se propune a se suspende pre 5 minute. — Proteste. — D. Gheorghiu: Să se constate, că ministrii au fugitu. — Voci: Nu ceremu suspenderea siedintiei.

Sgomote. Siedinti'a se suspende in neregula. La redeschiderea, domnulu Const. Bosianu, luandu cuvintulu, spune că nu e de demnitatea camerei si de interesulu tieriei a trată asemenea grave cestiuni in modu indirectu. — A fostu rea credinti'a? S'o spunemu curatu. Care e faptul? Legea a fostu interpretata in modu gresitu, nu mai e indoiela. In doue moduri se exploata pamentulu: vitele inse sunt instrumentele exploatoare, una-data ce proprietarul platesce una patenta, una data ce elu are pamentu pre care să exploate vite, nu mai pote plati taca. Daca inse se face comerciu — ori care arn fi numerulu viteloru — atunci trebuie a se plati patenta.

Se cere inchiderea discussiunii. — Punendu-se la votu, se primesce. — Se citeŃc propunerea: „ascultandu pre d. ministru de financie, care recunosc că s'a datu una rea interpretare legii patenteloru, promitiendu indreptare, etc., camera trece la ordinea dŃlei“; apoi urmarea sa d'a se restitui banii luati ilegale.

Se pune la votu si se primesce cu unanimitate. La ordinea dŃlei e interpellatiunea dlui N. Blarembergu despre căile ferate Strusberg, prin carea dlui Blarembergu intreba pre ministrulu de lucrări publice, daca este dispusu a primi aceste lucrări in starea vitioŃsa de astadi, in care o cunosc d-sa? — Dlu ministru de lucrări publice, G. Cantacuzinu, respondiendu la această interpellatiune, spune, că guvernulu nu va primi lini'a de feru a companiei Strusberg decâtu candu va fi gat'a, conformu concessiunii.

Dupa ace'a se eschă una dezbaterē mai lunga, la carea participara mai multi deputati, si, in fine, se cere inchiderea discussiunii. — Punendu-se la votu, majoritatea primesce inchiderea discussiunii.

Siedinti'a se inchiaia la 5 ore.
Estrasu d'in „Romanulu.“

VARIETATI.

* (Dlu Ionu Porutiu) va intră in arestulu magiaru d'in Vatiu, conformu processului verbalu, dto 22 c., luat inaintea presiedintelui tribunalului de pressa, in 27 c., adeea marti-a viitoria.

* (Libertatea prusiana.) Imperiulu germanu hohenzollernianu si-a inaugurata era noua prin una fapta, prin unu atentatu dictatoricu si insultatoricu. Representantii poporului Bebel si Liebknecht fure aruncati in temnitia, fiindu-că au cutezatu a-si radica vocea in camera contra continuarei rebelului in Franci'a; fiindu că au cutezatu a dŃce, că de la catastrofa de la Sedan incoce rebelulu actualu nu mai are ratiunea de a fi si, prin urmare, trupele germane trebuescu rechiamate a casa. — Foiele prusesci dŃcu inse, că acesti barbati curagiosi ar' fi comisii crim'a de lesa-Maiestate, dar' nu spunu, in ce modu si candu. De altminteles acēt'a nu trebușe să o scia tota lumea, este de ajunsu, daca o scie Bismarck.

* (In causa congressului gr. cat. romanu.) Consistoriulu plenariu, tŃnutu la Gherla in 24. novembre, a alesu una deputatiune pentru a intreveni la guvern in causa alegerei unui episcopu la Gherla si in causa tŃnerei unui congressu gr. cat. romanu. Acēta deputatiune compusa d'in canoniculu Biltiu, vicariulu Coroianu, protopopulu Barbulovicu, deputatulu Mihali, deputatulu Iosifu Popu, v. capitanulu districtulu Naseudu, Porcius si proto-notariulu Florianu, fu primita, joi in 15. decembrie, in audientia de cătra ministrulu Eötvös, care promise, intocmai ca si deputatiunei oradane, că va studiă causa. Deputatiunea facu visit'a dupa acēt'a si primatelui Unga-

riei, carele inca promise, că in viitoriu si d'insulu va parteni dorinti'a romanilor de confessiunea gr. cat. „Fam.“

* (Posta romana.) Sub acestu titlu apare in Bucuresci una foia romana noua, carea in programulu convictiunilor sale ni spune, că este resoluta a sustienē cu demnitate si devotamentu una lupta energica pentru asigurarea intereseloru de esistinta ale natiunei romane. „Posta romana“ se va ocupa de toate actiunile indreptate spre consolidarea natiunei romane, pre terenulu de politica, literatura, arta, industria, comerciu si economia natiunale, si va combate ori-ce tendintia de separatismu si discordia natiunale, cautandu, ca relatiunile romanilor să fia cătu mai intime si identice. „Posta romana“ va aparē, sub redactiunea dlui Iulianu GrozeŃcu, de doue ori pre septemana, adica luni-a si vineri-a. Pretiulu abonamentulu pentru Austri'a: pre unu anu 8 fl., pre siese lune 4 fl., pre trei lune 2 fl. Manuscriptele, abonamentele si insertiunile sunt de a se adresă la librari'a Juga et Comp., strada Lipscani Nr. 18., in Bucuresci. — I dorimu succesu bunu si vietia indelungata.

* (In arsenalulu de rebelu d'in Woolwich) s'a pregatitu unu tunu gigantic care, de-si n'are greutatea tunulu Kruppianu, este inse de unu calibru mai tare. Acestu tunu este de 35 tone, 7 centime, greu (celu Kruppianu aproape de 40 tone greu) si arunca unu globu de 700 pundi; pentru una impletura ordinaria se receru 120 pundi ierba de pusca. Poterea acestui tunu nouu este atătu de mare, încātu pote strabate prin una lepede de feru de 15 policari (degete) de grosa; preste totu a costatu 2500 pundi sterlingi.

* (Una scena scandalosa.) In teatrulu „Calderon“ d'in Madridu s'a reprezentatu in dilele trecute pies'a „Maccaronnini I.“, in carea fu insultatu ducele de Aosta, nou-alesulu rege alu Spaniei. Se scie inse, că ministrulu Prim are una garda secreta, constatatoria d'in una ceta de omeni perde-vera, carea se numesc „Partid'a de la Porra“ (band'a bataiutiloru), si carea esercita in Madridu una terore mare. Acēta banda, aproape la 64 insi, intră in teatru, in tempulu representarei piesei numite, navali a supra orchestrului si a scenei, franse scaunele, sparse mesele si instrumentele, rupse culisesele, bată pre actori si incepă apoi a puscă cu revolvere intre spectatorii, cari o luara la fuga, care incatrau.

Invitatiune de prenumeratione la foia politica septemnară „Der Osten“, care cu l.ian. si-incepe anulu alu patrulea si, precum in trecut, asi si in viitoriu se va luptă pentru egal'a-indreptatire a totoruru natiuniloru si pentru contielegerea poporeloru monarcei austriace. Abonati la diuariulu „Osten“ primescu regulatu in fia-care septemana unu suplimentu gratuitu, intitulatu „Das Wiener Sonntag'sblatt“, in care se voru publică novelle, descrieri, anecdote, poesie, gaciture si charade cu cele mai pretioŃse premieri pentru deslegările succese. Pretiulu de prenumeratione pre unu patrariu de anu face, d'impreuna cu costulu postale, numail fl. 50 cr. v. a. Noii abonati pre una diumetate de anu primescu gratuitu romanulu: „Die Spione des Grafen Bismarck.“ Prenumeratiunile sunt a se face la administratiunea lui „Osten“, in Viena, Praterstrasse Nr. 50.

Sciri electrice.

Aten'a, 18. dec. Ministrulu Deligiorgis si-a datu demisiunea; noulu cabinetu s'a constituitu astu-feliu: Comonduros ministru-presiedinte si de interne, Christopolus de esterne, Botzares de rebelu, Petrachis ministru de cultu si instructiune si, provisoriu, de marina, Sotizopulos de financie si Contostaolos de justitia.

Viena, 19. dec. „Presse“ anuncia, că cheii voiescu a replică la scrisorea contelui Beust.

Berolinu, 19. dec. Adres'a Reichstagului s'a presentatu regelui in Versailles, cu care ocaziune regele dechiară, că va recunosce chiamarea provedintiei intru restituirea demnității imperatfei germane numai in dorinti'a unanimă a principiloru germani si a natiunei germane.

Constantinopolea, 20. dec. Se anuncia cu positivitate, că Egiptulu ar' fi urdtu rebelliunea in Arabi'a; se dŃce, că insurgentii dispunu de mai multu de 50.000 luptatori.

Berolinu, 20. dec. In cercurile bine informate se vorbesce, că Luxemburgulu va fi ocupatu cătu mai curundu. — Respusulu guvernulu luxemburgianu la nota pruseca a sositu ieri aici; elu escusa casurile insirate de Pruei'a, fara inse de a le refută. — Thiele dechiară reprezentiloru Austriei, Angliei si Rusiei, că Prusi'a va propune guverneloru lor formarea unui arbitriu, care să decida in afacerea Luxemburgului.

Hamburg, 20. dec. Cetătile Hans'a si ducatele primira ordinu de la comandantele lor, ca să tramita, fara amēnare, in Franci'a fetiorii, despre cari potu dispune.

Bordeaux, 20. dec. Laurier combate in unu cerculariu scirile malitioŃse respandite, si dŃce: Pusetiunea francesiloru la Parisu si la Loir'a este buna, si, daca resistinti'a natiunale nu se va impedeacă prin una slabire neexplicabile, avemu convingerea firma, că or'a resplatirei e aproape.

Constantinopolea, 20. dec. Legea despre armarea generale e gat'a; armat'a constă in tempu de pace d'in 300.000 fetiori, ēr' in tempu de rebelu d'in unu milionu. — Siciculu Assyr a ocupatu acū patru cetăti.

Berolinu, 20. dec. „Köln. Ztg“ anuncia că, la intrebarea papei, daca cabinetulu d'in Berolinu s'ar' invoii, ca elu, pap'a, să se asiedie in Prusi'a, arci-episcopulu Ledochowsky, prevenindu cabinetulu, i-a respunsu, cum că se pote asiedia in Coloni'a seu in Fuld'a.

Londra, 20. dec. „Daily News“ dŃcu: Parisulu se pote sustienē, prin una buna economă, până in aprile. — Guvernulu britanicu n'are deo-camdata nice una sperantia, că se va poté pune capetu rebelului prin armistitiu, congressu seu conferintia. — Conventiunea preliminară d'intre Rusi'a si Turci'a se va publică cătu de curundu.

Bordeaux, 20. dec. „Journal officiel“ de la 15. decembrie aduce, intre scirile d'in Parisu, una publicatiune a guvernului pentru aperia natiunale cătra locuitorii d'in Parisu, in care se dŃce, că cantitatea panei de vendutu nu se va micșioră, ci se va schimbă numai calitatea ei. Se va vinde numai pane negra, de una calitate egala pentru toti consumatorii, fara exceptiune. Carnea inca nu lipseŃce; ea se va impartī in fia-care dŃ in scaunele municipalității totu in cantitatea de până acum. Panea si carnea, bas'a nutritiunii, sunt asigurate. Publicatiunea dŃce mai departe: Pusetiunea este deci multumitoria, ba, s'ar' poté dŃce, neacceptata, dupa unu asediū de trei lune. Acēt'a se pote multumi numai intielectiunii si patriotismului poporatiunei. Amu juratu, că nice unu sacrificiu nu ni va fi pre-mare pentru salvearea patriei, si prin linisce si veghiare vomu ajunge si acelu momentu.

Viena, 21. dec. Scirile d'in Versailles spunu, că bombardarea Parisului se va incepe, indata-ce se va fi procuratu munitiunea trebuintiosa. — In unu balonu, care a caditu la Heilbronn (in Nassau) s'a aflatu una epistola a lui Trochu, in carea Gambetta este avisatu despre una erumpere mare.

Viena, 21. dec. Franci'a va participă de siguru la conferinti'a d'in Londra. — Afacerea Romanlei se considera in cercurile diplomatice de una scornitura, si cu osebire se combate esistinti'a vre-unei intrige prusesci.

Viena, 22. dec. Astadi se incepu in Londra preliminariele in cestiunea Marei-Negre. Conferinti'a se va deschide in 8. ianuaru. Franci'a inca va fi reprezentata. Conte Schweinitz a anuciatu una depesia pruseca d'in Versailles.

Constantinopolea, 22. dec. Rescol'a arabica iē dimensiuni totu mai mari. 6000 fetiori s'au tramisu la Iemenu. — Insurgentii mergu spre Mecca si Medin'a. Murus-Pasi'a va reprezentă port'a in conferintia.

Proprietariu si editoriu **ALES. ROMANU**

Redactoru respund. interim. **Dr. IOS. HODOSIU**

Banc'a de asigurare reciproca generale „Transilvani'a“ in Sabiiu

a infintiatu in Timisor'a una directiune districtuale pentru comitatulu Timisului, Aradului, Torontalului si alu Carasiului d'in confiniulu militaru romanu si germanu-banatianu.

Subsemnat'a directiune districtuale are deci onorea a aduce la placut'a cunoacintia a onorab. publicu, că cu 1. decembrie a. c. si-a inceputu functiunea, si totu-odata a invită la asigurări de vietia, focu si transporturi pentru cele mai estine premie.

Directiunea districtuale a banciei de asigurare reciproca generale „Transilvani'a.“ Timisor'a, in 7. decembrie 1870.

Alexandru Roth.
Biuroulu: Fortaretia, strada Einhorn la stiel'a de anru (zur goldenen Flasche), parterre.